

Leidingdeel bij Handreiking Actueel: 'Hart voor je naaste'

Schriftgedeelte

Lukas 10:25-37

Thema

Hart voor je naaste

Exegese

Lukas 10:25-37

Vers 25-28

De geschiedenis vindt plaats als 'de zeventig' weer zijn teruggekeerd (Lukas 10:1-20). Een van de omstanders, een Schriftgeleerde, begint een gesprek met Jezus. Schriftgeleerden stonden in hoge achting bij het volk. Na beëindiging van hun theologische opleiding, niet voor hun veertigste levensjaar, werden ze bevoegd geacht tot het geven van onderwijs uit de wet aan het volk. Jezus, Die een officiële opleiding tot wetsleraar mist en bovendien nog maar een dertiger is, is in de ogen van de wetgeleerden dan ook iemand die nog maar amper komt kijken. De wetgeleerde wil Jezus op de proef stellen. Hij hoopt dat Jezus iets ten nadele van de wet zal zeggen, zodat hij Hem van dwalingen kan betichten. De gestelde vraag was onder de wetgeleerden vaak onderwerp van discussie (Lukas 18:18). Het woord beërven betekent ontvangen of in bezit nemen en wordt in het Oude Testament gebruikt voor het in bezit nemen van Kanaän.

De Schriftgeleerde stelt een vraag naar de bekende weg. Jezus is rondgegaan en heeft gesproken over wie Hij is. De man hoopt dat Jezus Zichzelf gaat noemen als de Weg. Als Jezus dat doet, heeft de Schriftgeleerde hem te pakken. Dan zou Hij namelijk de wet en de profeten voorbijgaan. Maar: Jezus antwoordt juist met de wet.

Overigens de wetgeleerde stelt een egocentrisch vraag: 'Wat moet ik doen om het eeuwige leven te beërven?' Het antwoord van Jezus is gericht op de ander. De Samaritaan die een Jood helpt. De eeuwigheid begint niet straks, maar nu. Het antwoord van Jezus is scherp. Er klinkt iets in door van: 'Jij bent een wetgeleerde, dat moet je weten...!' Het lijkt erop dat de wetgeleerde blij is dat hij de vraag kan beantwoorden: 'Je moet God liefhebben boven alles en je naaste als jezelf!' Het lijkt er ook op dat de Schriftgeleerde tijdens het uitspreken van het antwoord bedenkt dat hij zelf wel voldoet aan de eis van de wet.

Vers 29-35

Nu de Schriftgeleerde zelf het antwoord op zijn eerste vraag heeft gegeven, wil hij duidelijk maken dat zijn vraag niet onredelijk is. Hij wil zichzelf rechtvaardigen ten opzichte van de omstanders. Daarom stelt hij een tweede vraag: 'En wie is mijn naaste?' Wellicht hoopt hij op een bevestiging van Jezus: 'U hebt de naaste altijd liefgehad.' Of: 'Die, die en die zijn uw naasten', waarop de Schriftgeleerde kan zeggen: 'Ik heb hen allemaal verzorgd vanaf mijn jeugd.' Zo kan de Schriftgeleerde in de ogen van de omstanders nog rechtvaardiger worden. Overigens: wetgeleerden hadden ook oog voor de naaste. Ze waren niet per se onbarmhartig. Het was wel

een discussiepunt wie er tot de naaste gerekend moest worden. Deze discussie gaat over de interpretatie van Leviticus 19:17 en 18 i.c.m. 19:33 en 34).

De vraag 'wie is mijn naaste?' impliceert de vraag 'en wie is mijn naaste niet?' De Schriftgeleerde leeft in een systeem van do's en don'ts. Hij stelt theoretische vragen, terwijl het om een heel praktische zaak gaat. Degene die op je pad komt, is immers je naaste. Wij moeten niet vragen: 'Hoe word ik een barmhartige Samaritaan?' We moeten dóén als de barmhartige Samaritaan.

Van Jeruzalem naar Jericho is ongeveer 27 kilometer, het hoogteverschil is bijna duizend meter. Het was een rotsachtig en eenzaam gebied, berucht om zijn onveiligheid. Beter is om 'moordenaars' te vertalen met rovers. Op de zoektocht naar kostbaarheden worden de kleren van het lijf gerukt en verzet wordt gestraft met ernstige mishandeling. Veel mensen hadden in die tijd slechts één kledingstuk, een waardevol bezit dus.

Bij geval, zonder opzet, komen er drie mensen voorbij. De priester had in Jeruzalem wellicht zijn weekdienst in de tempel vervuld en was op weg naar Jericho. Hij was herkenbaar aan zijn gekleurde gordel over zijn wit linnen gewaad. In Jericho woonden veel priesters. De priester helpt niet. Hij loopt met een boog om de man heen. Ook de Leviet loopt met een grote boog om de man heen. Een Leviet was te herkennen aan zijn wit linnen gewaad. Waarschijnlijk willen de priester en de Leviet geen ophoud uit angst voor de rovers. Bovendien zouden ze volgens hun wetten onrein worden. Door een strikte manier van omgaan met de wet maken ze de wet krachteloos. Ze ontwijken de barmhartigheid met behulp van de wet!

Samaritanen waren een volk dat ontstaan was, toen de achtergebleven Joden zich in de tijd van de ballingschap vermengden met heidenen. Tussen Joden en Samaritanen bestond een hartgrondige wederzijdse afkeer (Lukas 9:53 en Johannes 4:9).

Hoewel de Samaritaan zich buiten Samaria bevindt en daarmee op vijandelijk gebied is, trekt hij zich het lot van de man aan. Hij helpt niet zomaar een beetje, maar zorgt voor alles wat deze man nodig heeft. Dat komt voort uit innerlijke ontferming. Let op: deze uitdrukking wordt in de Bijbel vrijwel alleen voor God gebruikt, als uitdrukking van Gods diepste liefde. In Jesaja 63:15 wordt dat tot uitdrukking gebracht met een verwijzing naar 'rommelende ingewanden'. Het woord dat in het Hebreeuws gebruikt wordt, is bijna hetzelfde als het woord voor 'baarmoeder'. Dat is het ultieme voorbeeld van 'ontferming'. Opmerkelijk is dat het woord buiten de evangeliën niet voorkomt in het Nieuwe Testament. En binnen de evangeliën wordt het woord niet gevonden in Johannes. In alle teksten is Jezus het onderwerp. Hij is met grote ontferming bewogen. Uitzondering hierop vormen Mattheüs 18:27 (gelijkenis van de onbarmhartige dienstknecht), Markus 9:22 (vader van de bezeten jongen), Lukas 10:33 (barmhartige Samaritaan) en Lukas 15:20 (vader in de gelijkenis van de verloren zoon).

Olijfolie werd gebruikt om wonden te verzachten (Jesaja 1:6). Wijn had een ontsmettende werking. In een herberg kan de verzorging veilig voortgezet worden. De Samaritaan is een vermogend man en wellicht op zakenreis. Hij haalt twee penningen tevoorschijn, dit is twee daglonen (Mattheüs 20:1-16). Liefde vraagt offers. Het getuigt van christelijke liefde wanneer men de naaste helpt zonder er iets voor terug te willen ontvangen.

Vers 36-37

De vraag van de Heere Jezus dwingt de wetgeleerde om de naaste te zien als iemand, die een ander nodig heeft. Niet de vraag: 'Wie is mijn naaste?' maar: 'Ben jij al naaste voor een ander geworden?' is belangrijk. Anders gezegd: heb je al liefde gekregen voor anderen, zelfs je vijanden, omdat je Gods liefde – Zijn innerlijke ontferming – hebt leren kennen?

Doen als de Samaritaan, is het navolgen van Jezus. Het navolgen van Jezus betekent Hem kennen in Zijn innerlijke barmhartigheid. Hem kennen in Zijn innerlijke barmhartigheid betekent jezelf kennen als vijand van Hem. Jezelf als vijand van Hem zien, leert de diepte van Jezus' ontferming zien. Hij kwam niet voor naasten, maar voor vijanden. Hij maakt vijanden niet tot naasten, maar tot Zijn kinderen! Zijn genade leert ons de naaste lief te hebben en ja, dat kunnen zelfs vijanden zijn.

De gelijkenis staat in Lukas als een aansporing en vraag aan ons: Hoe sta jij tegenover de HEERE en Zijn geboden? Er zijn maar twee mogelijkheden: Wettisch: je doet je best en voor zover het niet lukt, probeer je jezelf te rechtvaardigen. Evangelisch: je kent je zonde en tekorten, maar je weet je door Gods genade gered. Vanuit die liefde wil je van harte leven naar Gods geboden én daarom ook zo barmhartig zijn als Hij.

Geloofsleer

- HC vraag 4 De naaste liefhebben als jezelf
- HC vraag 5 Van nature geneigd de naaste te haten
- HC vraag 86 De naaste door goede werken/levenswandel inwinnen voor Christus
- HC vraag 111 Met de naaste omgaan, zoals jezelf behandelt wilt worden
- NGB art. 24 Geloof brengt vruchten voort

Gebedspunten

- De liefde van de Heere Jezus in ons hart, zodat we Zijn liefde doorgeven aan onze naaste.
- Bewaring voor de neiging, om onszelf op de voorgrond zetten in wat we doen en denken.
- Leren onszelf weg te cijferen, om nederig en dienstbaar te zijn aan anderen, om geduld met hen te hebben en vriendelijk voor hen te zijn (zoals de Heere Jezus Zelf dat was).
- Hart voor onze naaste, ver weg en dichtbij. Concreet: meeleven/medelijden met mensen, die het moeilijk hebben:
 - Uitdelen van ons bezit (geld, kleding, voedsel) aan de armen;
 - Een karweitje doen voor mensen die oud of ziek zijn;
 - Luisteren naar/een praatje maken met mensen, die verdriet kennen;
 - Aandacht hebben voor elkaar: geduld met elkaar, complimentjes geven, etc.

Psalm- en liedlijst

Maak een keuze uit de volgende psalmen en liederen:

Psalm	Ps. 72: 7	Nooddruftigen zal Hij verschonen
	Ps. 113: 4	Wie is aan onze God gelijk
	Ps. 133: 3	Waar liefde woont, gebiedt de HEER' den zegen
	Ps. 146: 5	't Is de HEER', Die 't recht der armen

Lied	UAM	Neem mijn leven, laat het Heer
	UMK	Heer, onze Heere, dank U voor de dingen
	UMK	Jezus zegt ons: schijn met een held're pracht
	UMK	De Heere zorgt voor ons
	UMK	Trouwe God, zo goed, zo groot
	UMK	Dank, trouwe Heer'
	ZB	Als 'k een mens in nood ontmoet
	ZB	Ga niet alleen door 't leven
	ZB	Laat mij zijn een instrument
	ZB	Wat God doet dat is welgedaan

Introductie op het werkboekje

Lees onderstaand verhaal voor.

Het kleine Normandische stadje had zwaar geleden onder de bombardementen van de oorlog. De meeste woonwijken waren totaal verwoest. Het leek wel één grote puinhoop. En ook van het middeleeuwse kerkje in het centrum was maar weinig overgebleven. Het dak was helemaal ingestort en van de muren stonden er nog maar een paar overeind. Langzamerhand waren de mensen begonnen met een voorlopig herstel. Overal werden kleine noodhuisjes en barakken opgetrokken, zodat de mensen in ieder geval een bescheiden onderdak konden vinden. Ze hadden daarbij veel hulp gehad van de Amerikaanse soldaten, die aan de rand van hun stadje een kamp hadden opgeslagen. Er waren goede vaklui bij, metselaars en timmerlui, die in enkele dagen heel wat werk hadden verzet. Zo was er ook een groepje soldaten dat zou helpen bij het herstel van het kerkje.

Jammer dat er zoveel mooie dingen onder het puin bedolven waren. Vooral over het beroemde middeleeuwse kruisbeeld maakten de mensen zich zorgen. Wat zou daarvan overgebleven zijn? Heel voorzichtig werd het puin in kruiwagens geladen, stukken steen, dakpannen, stukjes hout en glas. En eindelijk, na lang zoeken, vond één van de soldaten het oude, houten kruis. Maar wat was dat jammer! De handen waren er afgebroken. Ze zochten en zochten om ook de laatste stukjes van het kruisbeeld te vinden. Het puin werd nog eens goed uitgekamd. Maar de handen bleven spoorloos! Toen pakte een van de soldaten een potlood en schreef op de uiteinden van het kruishout: 'JULLIE ZIJN MIJN HANDEN'. De mensen van het stadje, die dat zagen, waren erg onder de indruk van die tekst. En ze wilden dat deze woorden altijd op het hout zouden blijven staan...

En als je nu – na vele jaren – in het herstelde kerkje komt, zie je nog steeds het kapotte kruis vooraan in de kerk hangen. En als je goed kijkt vind je er nog de woorden, die de soldaat er toen opgeschreven heeft: 'JULLIE ZIJN MIJN HANDEN'.

Werkboekje

Deel de werkboekjes uit en bespreek de vragen. Dit kan direct in de groep. Je kunt de kinderen ook eerst voor zichzelf of in tweetallen antwoorden op laten schrijven.

Tekening van de twee handen:

Voor de gelijkenis van de barmhartige Samaritaan staat de geschiedenis van de uitzending van de zeventig. Jezus zendt hen uit om het werk te doen dat Hij tot die tijd alleen Zelf heeft gedaan. Hij geeft de zeventig mannen macht om zieken te genezen (vers 9) in Zijn Naam. Wij worden geroepen om op onze plaats Jezus' handen, voeten en ogen te 'vertegenwoordigen', namelijk door te doen wat Hij deed, daar te zijn waar Hij zou zijn en te kijken naar de wereld om ons heen zoals Hij dat deed, vol ontferming. Het met werkwoorden vullen van de handen helpt om dit concreet te maken.

Werkwoorden die karakteriseren hoe Jezus hielp:

- × Genezen;
- × Troosten;
- × Opwekken (uit de dood);
- × Eten geven;
- × Bidden;
- × Bezoeken;
- × Vergeven;
- × Terechtwijzen;
- × Lijden;
- × Sterven;
- × Etc.

Als kinderen het lastig vinden om woorden te bedenken die bij het handelen van de Heere Jezus horen, kunnen de volgende geschiedenissen uit de Evangeliën een steuntje in de rug vormen: Mattheüs 8:3, 9:25; Markus 1:31, 6:41, 7:32, 8:6, 10:16, 14:22; Lukas 24:30.

Werkwoorden die laten zien hoe jij kunt helpen:

- × Opkomen voor de ander;
- × Eten geven;
- × Bezoeken;
- × Bidden;
- × Troosten;
- × Lief zijn voor de ander;
- × (Geld) geven;
- × Zorgen;
- × Etc.

Introductie op eerste Bijbelstudie (Lukas 10:25-30)

In de Bijbel vertelt de Heere Jezus een gelijkenis over de barmhartige Samaritaan. Deze man heeft hart voor zijn naaste. Hij helpt een man die overvallen is. Zoek in je Bijbel Lukas 10 op. We lezen samen vers 25 tot 30.

Antwoord vraag 1

Wat betekent barmhartig? Omcirkel het juiste antwoord.

- a. goed
- b. medelijdend
- c. vredelievend

Antwoord vraag 2

Wat is een naaste?

Het Griekse woord voor naaste betekent 'nabij' of 'dichtbij'. Het is elke medemens, die op je pad komt.

Antwoord vraag 3

'Doe dat en gij zult leven', antwoordt Jezus. Kun je dus het eeuwige leven krijgen door de wet te doen?

Nee. Zie HC vraag en antwoord 5. Jezus maakt met dit antwoord en de gelijkenis duidelijk, dat de Farizeeër er niet komt door de wet zo precies mogelijk te handhaven. Met al zijn nauwkeurigheid heeft hij zijn naaste uit het oog verloren. Dit kan duidelijk gemaakt worden met een Bijbels voorbeeld: In Markus 3 geneest Jezus een man met een dorre hand. Hij stelt de sabbat er is om goed te doen of om kwaad te doen. Je kunt de regels zó strak hanteren dat je naaste eronder lijdt. Jezus overtuigt de Farizeeër van de onmogelijkheid om de wet te betrachten. Hij neemt de wet niet minder serieus, maar serieuzer dan de Farizeeër. In de Bergrede heeft Jezus dit ook laten zien. Jezus' bedoeling is de Farizeeër aan zichzelf te ontdekken met als doel dat Hij Gods genade zal zoeken (HC zondag 5). Maar de Farizeeër komt met een ontwijkende vraag: 'Wie is mijn naaste?' Dit impliceert de vraag: 'Wie is mijn naaste niet?' Hij zoekt een uitweg om niet te hoeven helpen. Dit is een typisch Farizeese manier van omgaan met de wet, voor ons misschien soms pijnlijk herkenbaar...

Tegelijkertijd is het doen van de wet een onderdeel van het leven met Christus (HC zondag 86).

Antwoord vraag 4

Waarom zou jij goede dingen doen, zoals je naasten helpen, als die toch niet tot het eeuwige leven leiden?

DL 5, 12: Het is goed om bij het beantwoorden van deze vraag te benadrukken dat goede werken voortkomen uit dankbaarheid. Je kunt iemand geen barmhartigheid bewijzen als je eerst niet zelf barmhartigheid hebt ontvangen.

Ken je de Heere niet, dan kun je ook goede dingen doen. We moeten niet de suggestie wekken, dat alleen christenen het goede doen; ook buiten de kerk zijn veel barmhartige

mensen. Maar wat gedaan wordt buiten Jezus is niet gewassen in Zijn bloed en komt daarmee niet tot het hoogste doel: Zijn Naam verheerlijken en Zijn Koninkrijk uitbreiden. Als wij vanuit de liefde van de Heere ons werk voor een ander doen, zal dat opgemerkt worden. Barmhartig zijn is doen wat je hart je ingeeft om te doen.

Introductie op tweede Bijbelstudie (Lukas 10:31-35)

Antwoord vraag 1

Wat is een Leviet?

Een Leviet is iemand uit de stam van Levi. De Levieten hielpen de priesters in de tempel.

Antwoord vraag 2

Een Samaritaan is

- a. een niet-Jood
- b. een Jood
- c. *een mengeling van Jood en heiden*

Antwoord vraag 3

Waarom helpen de Leviet en de priester niet?

Ze hadden haast; de weg was gevaarlijk; hun witte klederen konden vies worden; ze waren moe van het werk in de tempel; ze hadden geen verstand van 'EHBO'; ze konden niet tegen bloed; de man was te zwaar; ze zouden hen kunnen verdenken van moord.

Deze antwoorden komen uit een preek van Spurgeon over dit Bijbelgedeelte. Hij voegt eraan toe: "Ik heb nog nooit van iemand gehoord die hulp weigerde aan de armen en er niet tenminste één zeer goede reden voor opgaf."

Antwoord vraag 4

Wat zijn jouw redenen om anderen niet te helpen?

Voorbeelden: te druk; geen tijd; geen zin; geen geld; het helpt toch niet; als ik iemand help die gepest wordt, word ik straks zelf gepest. Stel je voor dat de Heere Jezus deze redenen had gebruikt om ons niet te hoeven redden...

Praatvraag

'Wat gij niet wilt dat u geschiedt, doet dat ook een ander niet'. Wist je dat dit spreekwoord uit de Bijbel komt? Lukas 6: 31 'En gelijk gij wilt, dat u de mensen doen zullen, doet gij hun ook desgelijks.' Er is wel een verschil. Zie jij het?

Het gebruikelijke spreekwoord is negatief gesteld: doe een ander niet aan wat je zelf ook niet zou willen. Jezus stelt het positief: behandel anderen zoals je zelf behandeld zou willen worden. De vraag is: Vervul je de behoefte van je naaste met net zoveel vreugde als je je eigen behoeften vervult?

Introductie op derde Bijbelstudie (Lukas 10:36-37)

Antwoord vraag 1

De Farizeeër vroeg: 'Wie is mijn naaste?' Wat is Jezus' antwoord?

Jezus' antwoord is (typisch Joods) een wedervraag. Wij zouden misschien op de vraag 'Wie is mijn naaste?' hebben geantwoord: 'De mens in nood, de beroofde man.'

Maar Jezus doorziet de Farizeeër. Deze man bekijkt het theoretisch, zoekt uitvluchten om niet te hoeven helpen en mist bewogenheid. Daarom stelt Jezus hem de vraag: 'Wie was voor deze beroofde man de naaste?' Jezus gaat niet uit van de helper, maar van hem die geholpen moet worden. De vraag is: 'Voor wie kan ik een naaste zijn?' (zie de exegese).

De gelijkenis heeft (ook typisch Joods) meerdere lagen. Er is niet één, maar er zijn meerdere toepassingen. Apart is dat het slachtoffer een Jood is. De Farizeeër kan zich hierdoor met het slachtoffer identificeren. Als het slachtoffer in de gelijkenis een Samaritaan was geweest, was de Farizeeër al snel afgehaakt. Natúúrlijk helpt hij zo iemand niet. Door de rollen om te draaien dwingt Jezus hem na te denken over de vraag: 'Als je in nood bent, zou je dan niet geholpen willen worden, al was het door een Samaritaan?'

Antwoord vraag 2

Voor wie ben jij een naaste of zou jij een naaste kunnen zijn?

Omdat we het hebben over onze naaste, is het belangrijk dat de kinderen voorbeelden bedenken van mensen uit hun eigen omgeving: een (minder populair) klasgenootje, een (eenzame) oudere, de vrouw met de straatkrant bij de supermarkt, enz. Maar zorg voor de 'verre naaste' is net zo belangrijk.

Antwoord vraag 3

Is iemand ook weleens een naaste voor jóu geweest, zodat jij geholpen werd?

De focus van het verhaal ligt op het geholpen wórden. Ten diepste kunnen wij geen barmhartigheid bewijzen als wij niet eerst barmhartigheid hebben ontvangen. De vraag is: Wil jij je laten helpen door de Heere Jezus? Wie geholpen is, gaat zelf ook helpen. Niet slaafs, maar als vanzelf. Je beseft het zelf niet eens (Mattheus 25).

Stelling

Lees Jakobus 2: 15 en 16

Zonde is niet alleen: verkeerde dingen doen. Het is net zo goed: goede dingen niet doen!

De stelling is bedoeld om duidelijk te maken dat naastenliefde niet zomaar een vrijblijvende keuze is; het is een opdracht! Jakobus maakt dit duidelijk. Als we iemand alleen maar een warm bed toewensen of toebidden dat er eten en drinken genoeg is of alleen maar woordelijk meeleven, doen we te weinig. We krijgen hier de opdracht de daad bij het woord te voegen (werkelijk eten en drinken geven, echt onderdak bieden, je eigen geld geven, etc.).

Door goede werken word je niet zalig (HC vraag 13), zonder goede werken ook niet (HC vraag 64). Goede werken (vruchten) zijn onder andere bedoeld om zekerheid van je geloof te verkrijgen en je naaste voor Christus in te winnen (HC vraag 86). Als volwassenen de noodzaak van omzien naar de naaste niet voelen, dan zullen zij dit nooit over kunnen brengen op kinderen.

Hart voor mensen dichtbij

Deze kan ook gezamenlijk worden uitgevoerd door een afspraak te maken bij de ouderenkring van de gemeente, een bejaardenhuis, een instelling voor gehandicapten of een ziekenhuis. Vraag of de kinderen iets kunnen doen, bijvoorbeeld voorlezen, klusjes, boodschappen, enzovoort.

Laat eventueel de kinderen een verslag schrijven van de excursie, waarbij ze noteren wat ze hebben gezien en gehoord. Wat vonden zij er van? Is er hulp genoeg? Houden de mensen die er werken echt van de mensen? Waaraan kon je dat zien? Zou jij er willen werken? Waarom wel/niet? Hoe vonden de mensen het om geholpen te worden?

Hart voor mensen ver weg

Geldebesteding

Stel je voor dat jij 5 euro vindt. Wat zou jij met dat geld doen?

Maak een top drie met meest voorkomende antwoorden.

Bespreek de volgende vragen:

- ✗ Heb je weleens iets aan een goed doel gegeven?
- ✗ Waarom wel/niet?
- ✗ Wanneer zou je dat wel doen?

Maak met elkaar een lijst van goede doelen die je zou kunnen steunen. Laat de kinderen deze doelen opschrijven in hun werkboekje en bespreek de volgende vragen:

- ✗ Wat doet dit goede doel?
- ✗ Wie helpen zij?
- ✗ Op welke manier helpen zij? (Gebruik de werkwoorden die de kinderen hebben ingevuld in de hand.)

Praatvraag

“Voorwaar zeg Ik u: Voor zoveel gij dit een van deze Mijn minste broeders gedaan hebt, zo hebt gij dat Mij gedaan”, zegt Jezus in Mattheus 25: 40. Wat zou Jezus hiermee bedoelen denk jij?

Wat je doet voor de ander (in dit gedeelte bedoelt Jezus met Zijn broeders de discipelen), dat doe je voor Jezus. Zo één is Hij met Zijn kinderen. Ze zijn Hem alles waard. Het zijn Zijn ‘oogappels’ (Zacharia 2: 8).